

Sygn. akt XVII AmA 107/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Gierzyński

Protokolant: sekretarz sądowy Ewa Naróg

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2014 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania D. S. (1)

przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

o stwierdzenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

na skutek odwołania D. S. (1) od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 15 czerwca 2012 r. nr (...)

1. zmienia pkt I zaskarżonej decyzji w ten sposób, że uchyla nałożony na D. S. (1) obowiązek wykonania zobowiązania poprzez doręczenie, w terminie do 30 września 2012 r., konsumentom, z którymi zostały podpisane umowy na podstawie dotychczasowego wzorca umowy pod nazwą „Umowa na odbiór odpadów komunalnych” propozycji zmiany umów w sposób wynikający z przyjętego zobowiązania;

2. w pozostałej części oddala odwołanie;

3. koszty procesu wzajemnie znosi pomiędzy stronami postępowania.

SSO Bogdan Gierzyński

XVII AmA 107/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 czerwca 2012 r. nr (...) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I. Na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, póź. 331, ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów wszczętego z urzędu przeciwko D. S. (1) prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo (...) w miejscowości K. po uprawdopodobnieniu stosowania przez tego przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 tej ustawy, polegającej na stosowaniu postanowień wzorca umowy, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, póź. 296, ze zm.), na skutek stosowania we wzorcu umowy pod nazwą „Umowa na odbiór odpadów komunalnych” postanowień umownych o treści:

a) „(...) Zmiana stawki podatku VAT powoduje automatyczną zmianą wysokości wynagrodzenia w kwocie brutto i zmiana ta nie wymaga zawarcia aneksu. Zleceniobiorca poinformuje Zleceniodawcę o nowej wysokości wynagrodzenia brutto. ”.

b) „Ewentualne uwagi i reklamacje należy zgłaszać w terminie jednego dnia od daty nienależytego wykonania umowy pod numerem Zleceniobiorcy (...) lub pisemnie. ”

i przyjęciu zobowiązania D. S. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo (...) w miejscowości K. do podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom poprzez dokonanie w treści wzorca umowy będącego podstawą zawierania umów z konsumentami oraz treści znajdujących się w obrocie umów zawartych z konsumentami - stosowanych zmian, polegających na wykreśleniu postanowienia o treści: „(...) Zmiana stawki podatku VAT powoduje automatyczną zmianą wysokości wynagrodzenia w kwocie brutto i zmiana ta nie wymaga zawarcia aneksu. Zleceniobiorca poinformuje Zleceniodawcę o nowej wysokości wynagrodzenia brutto, ” oraz zastąpieniu postanowienia o treści: „ Ewentualne uwagi i reklamacje należ)' zgłaszać w terminie jednego dnia od daty nienależytego wykonania umowy pod numerem Zleceniobiorcy (...) lub pisemnie. ” postanowieniem o treści: „Ewentualne uwagi i reklamacje należy zgłaszać pod numerem Zleceniobiorcy (...) lub pisemnie. ”.

nałożył na D. S. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo (...) w miejscowości K. obowiązek wykonania przyjętego zobowiązania poprzez:

- rozpoczęcie stosowania wzorca umowy pod nazwą „Umowa na odbiór odpadów komunalnych” z uwzględnieniem zmian jego treści zgodnie z przyjętym zobowiązaniem, w terminie 2 (dwóch) tygodni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

- doręczenie, w terminie do 30 września 2012 r., konsumentom, z którymi zostały podpisane umowy na podstawie dotychczasowego wzorca umowy pod nazwą „Umowa na odbiór odpadów komunalnych” propozycji zmiany umów w sposób wynikający z przyjętego zobowiązania.

II. Na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, póź. 331, ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nałożył na przedsiębiorcę D. S. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo (...) w miejscowości K. obowiązek złożenia informacji o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania, zawierającej:

1. wzór aneksu do umów zawartych z konsumentami na podstawie dotychczasowego wzorca umowy uwzględniający zmiany eliminujące naruszenia wskazane przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
2. kopię pierwszej i dwóch kolejnych umów zawartych w oparciu o nowy wzorzec umowy pn. „Umowa na odbiór odpadów komunalnych”, o ile takie umowy zostaną zawarte,
3. dane o liczbie konsumentów, którym doręczono aneksy do umów zawartych w oparciu o wzorzec umowy zawierający kwestionowane postanowienia wraz z dowodami potwierdzającymi doręczenie (względnie przykładowymi kopiami zawartych aneksów, o których mowa wyżej),
4. dane o liczbie konsumentów, którym nie doręczono aneksów do umów zawartych w oparciu o wzorzec umowy zawierający kwestionowane postanowienia oraz pisemne wyjaśnienia ewentualnych przyczyn nie doręczeń ww. aneksów w terminie do 31 października 2012 r.

Przedmiotową decyzję w części, tj. w zakresie punktu I myślnik drugi, punktu II w odniesieniu do podpunktu 1,3 i 4, zaskarżył powód – D. S. (1).

Zaskarżonej Decyzji zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

- art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez nałożenie na odwołującego obowiązków nie przewidzianych tym przepisem;

- art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez zastosowanie art. 26 ust. 2 tej ustawy pomimo wyłączenia stosowania tego ostatniego przepisu w przypadku wydania decyzji na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Powołując się na powyższe zarzuty powód wniósł o:

1. uchylenie zobowiązania powoda do doręczenia, w terminie do 30 września 2012 r., konsumentom, z którymi zostały podpisane umowy na podstawie dotychczasowego wzorca umowy pod nazwą „Umowa na odbiór odpadów komunalnych” propozycji zmiany umów w sposób wynikający z przyjętego zobowiązania,

2. uchylenie zobowiązania odwołującego do złożenia informacji o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania w zakresie:

- złożenia wzoru aneksu do umów zawartych z konsumentami na podstawie dotychczasowego wzorca umowy uwzględniającego zmiany eliminujące naruszenia wskazane przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

- złożenia danych o liczbie konsumentów, którym doręczono aneksy do umów zawartych w oparciu o wzorzec umowy zawierający kwestionowane postanowienia wraz z dowodami potwierdzającymi doręczenie,

- złożenie danych o liczbie konsumentów, którym nie doręczono aneksów do umów zawartych w oparciu o wzorzec umowy zawierający kwestionowane postanowienia oraz pisemne wyjaśnienia ewentualnych przyczyn nie doręczeń ww. aneksów.

Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

D. S. (1) prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo (...) w K. polegającą na świadczeniu usług wywozu śmieci.

W związku z prowadzoną działalnością gospodarczą D. S. (1) posługuje się wzorcem umownym o nazwie „Umowa na odbiór odpadów komunalnych”. W § 4 pkt 2 tego wzorca znajdowało się postanowienie o treści: „Zmiana stawki podatku Vat powoduje automatyczną zmianę wysokości wynagrodzenia w kwocie brutto i zmiana ta nie wymaga zawarcia aneksu.” W rejestrze postanowień niedozwolonych prowadzonym przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów znajduje się postanowienie o treści: „Zmiana cen za wywóz odpadów komunalnych nie wymaga form aneksu do umowy.” wpisane do rejestru 7 lipca 2010 r.

Ponadto wzorzec umowny o nazwie „Umowa na odbiór odpadów komunalnych” zawierał w § 4 pkt 14 postanowienie o treści: „Ewentualne uwagi i reklamacje należy zgłaszać w terminie jednego dnia od daty nienależytego wykonania umowy pod numerem (...) lub pisemnie”. W rejestrze postanowień niedozwolonych prowadzonym przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów znajduje się postanowienie o treści: „Zleceniodawca może składać w terminie jednego tygodnia reklamację w przypadku opóźnienia w wywozie (Tel. (...))” wpisana do rejestru w dniu 7 lipca 2010 r. pod nr 1976.

Postanowieniem z dnia 20 marca 2012 roku Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów po analizie wzorców, które zostały mu przedłożone przez D. S. (1) jako załącznik pisma z dnia 19 maja 2011 r., wszczął postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez ww. przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na stosowaniu wyżej wymienionych postanowień wzorca umowy o nazwie „Umowa na odbiór odpadów komunalnych”.

Ustosunkowując się do zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów D. S. (1) w piśmie z dnia 2 kwietnia 2012 roku oświadczył, że usunie zakwestionowane zapisy z wzoru umowy a w zawartych już umowach systematycznie będzie wprowadzał zmiany prowadzące do wykreślenia tych zapisów. Ponadto pismem z dnia 7 maja 2012 roku D. S. (1) przedłożył skorygowany wzór umowy i zaznaczył, że w terminie do dnia 30 września 2012 roku zostaną zmienione zawarte już umowy, które zawierały zakwestionowane przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów klauzule.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydał decyzję będącą przedmiotem niniejszej sprawy.

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny pomiędzy stronami postępowania. Na podstawie posiadanych dokumentów nie budzi on wątpliwości Sądu. W związku z powyższym stan faktyczny w przedmiotowej sprawie został ustalony jak wyżej

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie częściowo zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art.28 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331), jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 100 ust. 1, lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania - że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań. Zgodnie z literalnym brzmieniem tego przepisu, przesłankami jego zastosowania jest uprawdopodobnienie w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów i zobowiązanie przedsiębiorcy dotyczące podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia naruszeniom. Możliwość wydania w postępowaniu przed Prezesem Urzędu decyzji zobowiązującej jest specyficznym środkiem zmierzającym do polubownego rozstrzygnięcia powstałego sporu.

Istotą instytucji określonej w art. 28 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest zatem istnienie konsensusu pomiędzy Prezesem UOKiK a strona postępowania co do istnienia prawdopodobieństwa że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24, a także do działań lub zaniechań tego przedsiębiorcy zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom.

Prezes UKOIK nie ma w związku z tym kompetencji do samodzielnego i uznaniowego określania działań lub zaniechań zmierzających do zapobieżenia naruszeniom. Ustawa przyznaje mu jedynie uprawnienie do akceptacji propozycji przedsiębiorcy lub nie. W przypadku, gdy Prezes UOKiK nie akceptuje proponowanych przez przedsiębiorcę działań, ma on możliwość dalszego prowadzenia postępowania i wydania decyzji przewidzianej art.26 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Przepis ust. 2 tego przepisu pozwala Prezesowi UOKiK określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w celu zapewnienia wykonania nakazu w granicach tzw. uznania administracyjnego.

W rozpoznawanej sprawie w toku postępowania administracyjnego powód nie zobowiązał się do „doręczenia w terminie do 30 września 2012 r. konsumentom, z którymi zostały podpisane umowy na podstawie dotychczasowego wzorca umowy pod nazwą „Umowa na odbiór odpadów komunalnych” propozycji zmiany umów w sposób wynikający z przyjętego zobowiązania”.

Zobowiązania takiego, w ocenie Sądu, nie zawiera w szczególności pismo powoda z dnia 7 maja 2012 r. (k-59 akt admin.). Zawarta w nim data 30 września 2012 r. stanowi jedynie element informacji o zamiarach powoda, a nie

stanowi propozycji zobowiązania, gdyż w dalszej części tego pisma powód jednoznacznie kwestionuje fakt naruszenia przez siebie prawa, a zmiany wzorów umownych dokonuje ze względów wizerunkowych.

Decyzja pozwanego w zaskarżonej części pkt I została wydana z naruszeniem art.28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Odnosząc się do pozostałej części odwołania zważyć należało, że art.28 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań. Określenie zakres i terminu udzielania informacji należy do sfery uznania administracyjnego.

W ocenie Sądu, zarówno termin 31.10.2012 r. jak i zakres informacji określony w pkt II ppkt 2, 3 i 4 zaskarżonej Decyzji nie przekracza zakresu uznania administracyjnego pozostając w związku z zobowiązaniem objętym prawomocną jej częścią.

Z tych względów zaskarżoną Decyzję należało zmienić, orzekając jak w sentencji, oddalając odwołanie w pozostałej części (art.479^{31a} § 1 i 3 k.p.c.).

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do wyniku sporu, wzajemnie je znosząc (art.98 k.p.c.)

SSO Bogdan Gierzyński